

Tukuma
novads

Kandava

Publicēts: 31.05.2021.

Kandava pirmo reizi rakstos minēta jau 1230. gadā – līgumā starp Austrumkursas deviņu kungu novadiem un Rīgas Māras baznīcas domkapitulu, Rīgas rāti un krustnešiem. Līgumā Kandava minēta kā viens no senās Vanemas valsts centriem. Sekojošajos astoņos gadu simteņos pār Kandavu ir traukušies dažādi pārmaiņu vēji, kas vairākkārt likuši šai teritorijai mainīt savas robežas. Ir bijuši arī patstāvības gadi – no 1950. līdz 1959. gadam Kandava bija rajona centrs, kurā ietilpa 17 ciemi un Sabiles pilsēta. 1960. gadā Kandavas pilsēta un 13 ciemi tika iekļauti Tukuma rajona sastāvā.

Kandava ir viena no skaistākajām Kurzemes mazpilsētām, kas apbur ar senatnīgo arhitektūru, bruģētajām ieliņām, laternām, kalnaino reljefu un brīnišķīgiem dabas skatiem. Pilsēta atrodas Abavas ielejā, 94 km attālumā no Rīgas, tai cauri tek Abavas upe. Kandavas pilsētas platība ir 9,50 km², kuru apdzīvo 3607 (*PMLP dati uz 30.06.2021.*) iedzīvotāju.

Kandava lepojas ar vecāko laukakmens tiltu Latvijā, hercoga Jēkaba laikā būvēto Pulvertorni un vecpilsētā izveidoto Promenādi. Promenāde veidota kā atpūtas vieta pieaugušajiem un bērniem. Īpaši padomāts par jaunlaulātajiem- pār promenādes teritorijā esošo strautu, atbilstoši kāzu tradīcijām, izveidoti septiņi tiltiņi. Tādējādi Kandava ir vienīgā vieta Latvijā, kur jaunlaulātie vienkopus var pāriet septiņiem tiltiņiem. Promenādes centru rotā skulptūra- Kandavas simbols- ozolzīle. Šis simbols dominē visā promenādes teritorijā- bruģēto celiņu malās izvietotas septiņas ozolzīles, kas stāsta par pilsētas vēsturi, bet pašā bruģī iestrādātas neskaitāmas ozolzīles.

Kandavas novada vārds asociējas arī ar mākslu. Jau vairāk nekā divdesmit gadus vasarās Kandavā notiek Mākslas plenēri. Katru gadu to tēma un saturs mainās un paplašinās. Šo plenēru laikā pilsētā radīti jauni mākslas objekti, kas lieliski papildina Kandavas mazpilsētas šarmu.

Mūsdienās Kandava starp Kurzemes mazpilsētām izceļas ar lielāko mūra ēku īpatsvaru un gleznaino apvidu. Vecpilsētas kolorītu veido slēgtie iekšējie pagalmi, divstāvu saimniecības ēkas ar galerijām. Ir saglabājušās vairākas 18.-19.gs. būvētas viesnīcu un iebraucamo vietu ēkas ar caurbrauktuvi. Sabiles ielā joprojām atrodas viesnīca "Kandava". Daudzas Kandavas ēkas celtas neogotikas stilā. Ar ainaviskumu izceļas Lielās ielas ziemeļu daļa, saukta Vējspārns. Vējspārns – ar veco bruģi ir gleznotāju iecienīta vieta. Daudzas ēkas kalna nogāzē būvētas vairākos līmeņos. Talsu iela izceļas ar seno bruģa segumu un akmens mūra žogiem.

Par aktualitātēm Kandavas pilsētā aicinām sekot līdzī Kandavas un pagastu apvienības tīmekļa vietnē www.kandava.lv.

Bruņinieku pils makets – Livonijas ordeņa pils makets tapis 2010. gadā. Pils sākotnējais plāns vēstures materiālos nav atrodams. Kandavas mākslinieks Zigmunds Piņķis (1950.-2012.) maketu veidoja, pats veicot drupu mērījumus un izmantojot aptuvenas ziņas par Livonijas ordeņa pili. Mākslinieku 2010. gadā atzina par Kandavas Goda pilsoni. Saudzējot objektu, uz maketa kāpt nedrīkst.

Kandavas Kultūras nams – būvēts neogotikas stilā. Vēsturiskais šeit savijies ar mūsdienīgo, Kultūras nams celts kā Sadraudzīgās biedrības nams 1909. gadā, bet restaurāciju piedzīvojis 1989. gadā. Griestus, kāpnes u.c. koka darbus veica tepat Kandavas radio rūpnīcas galdniecībā, koks nācis no Karēlijas.

Brīvdabas estrāde Ozolāji – Seno ozolu audzes ieskauta ikvienu sagaida brīvdabas estrāde "Ozolāji", kas jau vēsturiski bijusi populāra pasākumu rīkošanas vieta. Draudzības parks ar estrādi Ozolajos tika izveidots 1958. gadā. Estrāde piedzīvojuši rekonstrukciju trīs reizes – 1981., 1989. un pēdējo, grandiozo atdzimšanu, 2015. gadā.

2011. gadā šeit tika uzvesta Kandavas rokopera, kuru sarakstījuši mūsu pašu kultūras cilvēki, bet 2015. gadā estrādes atklāšanā pēc rekonstrukcijas pirmizrādi piedzīvoja Jāņa Lūsēna muzikālā mistērija "Piederība".

Kandavas evaņģēliski luteriskā baznīca – uzcelta 1736. gadā ar 500 sēdvietām un kalpo vēl šodien. Baznīcas torņa smaile celta 1889. gadā kā baznīcas patronu atzinības zīme ilggadējam mācītājam Hansam Fridriham Bernevicam (1812.-1896.), kurš bija apbalvots ar zelta krustu. Altārgleznu "Kristus pie krusta" gleznojis Drēzdenes Mākslas akadēmijas profesors Kristjānis Arnolds (1825.-1890.) un tā iesvētīta 1855. gada 4. septembrī. Ērģeles būvējis Kārlis Hermanis (1807.-1868.) 1864. gadā. 1936. gadā ērģeles paplašināja līdz 21 reģistram (stabuļu rindas) Jēkabs Jauģietis (1874.-1968.), pierīkojot motoru.

Kandavas Romas katoļu Gvadelupes Dievmātes baznīca – ir īpaša un vienreizēja – tā ir vienīgā baznīca Latvijā un varbūt arī Eiropā, kuru uzcēluši draudzes locekļi – pensionāri bez jebkādas atlīdzības.

1998.gadā ar Sv. Bonifācija biedrības Vācijā atbalstu, tika iegādāta veca dzīvojamā māja Kandavā. Ēka bija 18. gadsimta arhitektūras piemineklis, tāpēc nācās rēķināties ar dažādiem ierobežojumiem, jo ārējo izskatu nedrīkstēja mainīt. Tika padziļinātas pagrabtelpas, nojauktas iekšējās sienas un demontēti griesti, tā palielinot telpas iekšējo apjomu. Baznīcu grezno logi ar vitrāžām, balkons, kurš balstās uz koka kolonnām un lielas, skanīgas ērģeles. Neparastu iespaidu atstāj stilizētie Krusta tēla attēli, kurus baznīcai uzdāvināja mākslinieks Jānis Bārzda.

Vecpilsētas promenāde – atklāta 2011. gadā. To caurvij strauts ar 7 tiltiņiem, kas veidoti, domājot par kāzu tradīcijām. Teritorijā ir divi bērniem domāti spēļu laukumi ar šūpolēm un aktīvās atpūtas vietām.

Kopš 2012. gada promenādē ir Eiropas valstu celiņš, kas iezīmēts ar pakaviem bruģakmens plāksnēs. Skulptūras "Ozolzīle" autors ir Valtis Barkāns. Centrā pie "Ozolzīles" ar zīļu cepurīti galvā pozē mazs mākslinieks, aicinot kopā nobildēties un pieskarties cepurei, lai piepildītu kādu karstu vēlēšanos. Ja ticēsi, tā piepildīsies.

Viens no centrālajiem notikumiem, katru gadu ir pilsētas svētki "Lustīga dzīvošana" trīs dienu garumā. Katru gadu mainās vienīgi svētku devīze, piemēram, 2017. gadā tā bija "100 gadi Kandavā", bet 2018. gadā "Ar ozolu spēku!". Pirmie Kandavas pilsētas svētki tika svinēti 1981. gada 18. jūlijā. Tajos piedalījās vairāki Kurzemes pašdarbības kolektīvi, bet noslēguma koncerta dalībnieku un klausītāju skaits bija mērāms tūkstošos. Šajā gadā iedibinātā tradīcija - vērienīgi atzīmēt Kandavas gadadienu – ir saglabājusies. Pēdējos gados Kandava savus svētkus svin maija pēdējā nedēļā.

2018. gadā pirmo reizi tika aizsākta tradīcija, godināt Kandavas pilsētas un tuvējo pagastu labākos sportistus un trenerus pasākumā "Kandavas novada Sporta laureāts".

Valsts svētkos 18. novembrī katru gadu par sasniegumiem tiek apbalvoti iedzīvotāji vairākās nominācijās, augstākā no tām – Kandavas Goda pilsonis.

Kopš 2013. gada jūlija trešajā nedēļā norisinās Kandavas Mākslas plenērs, kurā piedalās gan profesionāli mākslinieki, gan mākslas mīļotāji, lai radoši un darbīgi pavadītu kopā nedēļu. Plenēra idejas autore un organizatore ir māksliniece, keramiķe Linda Romanovska.

Jāņu ielīgošana Kandavā – par ilggadēju tradīciju kļuvusi režisora Voldemāra Šoriņa iestudēta izrāde, kurā lomas atveido vietējie iedzīvotāji.

Kultūras iestādes Kandavā:

Kandavas kultūras nams

Kandavas pilsētas bibliotēka

Tūrisma informācijas centrs

Brīvdabas estrāde "Ozolāji"

Kandavas novadpētniecības muzejs

Mākslas galerija "Vējspārns"

Kandavas Mākslas galerija

Amatniecības centrs

Kandava ir bagāta ar senām sporta tradīcijām. Vispopulārākais visos laikos ir bijis basketbols. Šobrīd basketbols atdzimis augstākajā līmenī un Kandavas basketbolisti startē LBL2 divīzijā, kā arī turpina spēlēt Rietumu līgas čempionātā. Daudzas komandas ar lielu azartu ik gadus spēlē Kandavas novada čempionātā. Tradicionāli tiek rīkotas arī vieglatlētikas sacensības, tostarp Jāņa Lūša kauss. Netiek aizmirsti arī citi sporta veidi – volejbols, novuss, šautriņu mešana, orientēšanās, galda spēles un tehniskie sporta veidi – kartings un motosports, kas lepojas ar senām tradīcijām. Populārākie sporta veidi novadā: basketbols, volejbols, vieglatlētika, kartings.

Sporta infrastruktūra:

Kandavas sporta halle – celta 2005.gadā

Kandavas K.Mīlenbaha vidusskolas sporta zāle

Kandavas Reģionālās vidusskolas sporta zāle

Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma sporta zāle

Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma stadions

Kandavas Kārļa Mīlenbaha vidusskolas stadions

Kandavas Reģionālās vidusskolas stadions

Kandavas hokeja laukums

Kandavas kartodroms

Motoparks "Kandava"